

Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa

Asianumero: MH 2174/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)

Hakija Turun kaupunki, 0204819-8
Osoite: PL 355, 20101 TURKU
Puhelin: 02-330000
Sähköposti: turun.kaupunki@turku.fi

Hakemus 19.03.2025, sähköpostitse

Turun kaupungin ympäristönsuojelu hakee Metsähallitukselta lupaa vieraslajien torjuntaan Turun kaupungin alueella sijaitsevilla, Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (JHT) hallinnassa olevilla alueilla. Lupaa haetaan haitallisten vieraskasvilajien sekä espanjansiruetanan hävittämiseen.

Hakemus koskee seuraavia alueita: Muhkurin lehtojensuojelualue, Friskalanlahden luonnonsuojelualue, Linnanvuoren lehtojensuojelualue, Kulhonrannan suojeluun varattu alue sekä Kurjenrahkan kansallispuiston Turun kaupunkiin kuuluva osa-alue.

Hakemus on jatkoa vuosille 2019–2023 myönnetylle luvalle (MH 2427/2019). Edellisellä lupakaudella vieraslajitorjuntaa tehtiin erityisesti Muhkurin lehtojensuojelualueella, jossa torjuttiin mm. espanjansiruetanaa sekä jätti- ja rikkapalsamia. Tulevina vuosina vieraslajityötä on tarkoitus Muhkurin alueella jatkaa. Lupaa haetaan kuitenkin myös muille hakemuksessa mainituille alueille, jotta torjuntatoimiin on mahdollista ryhtyä, jos alueilla havaitaan lupa-alueen kuuluvia vieraslajeja.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää Turun kaupungin ympäristönsuojelulle luvan espanjansiruetanan (Arion vulgaris) sekä laissa (1709/2015) tarkoitettujen, haitallisiin vieraslajeihin kuuluvien putkilokasvilajien esiintymien hävittämiseen Turun kaupungin alueelle sijoittuvilla valtion luonnonsuojelu- ja suojeluun varatuilla alueilla. Lisäksi lupa myönnetään rikkapalsamin (Impatiens parviflora) hävittämiseen, joka on Suomen kansallisessa vieraslajistrategiassa (MMM 2012) arvioitu haitalliseksi vieraslajiksi.

Lupa koskee seuraavia alueita: 1) Muhkurin lehtojensuojelualue (853-891-1-2), 2) Friskalanlahden luonnonsuojelualue (853-891-3-1), 3) Linnanvuoren lehtojensuojelualue (853-891-1-1), 4) Kulhonranta (853-451-2-83), sekä 5) Kurjenrahkan kansallispuiston Turun kaupungin alueella sijoittuva osa-alue (853-891-2-1)

Lupa myönnetään valituskelpoisena viranomaislupana Muhkurin ja Linnanvuoren lehtojensuojelualueille sekä espanjansiruetanan ja rikkapalsamin osalta myös Friskalanlahden luonnonsuojelualueelle sekä Kurjenrahkan kansallispuistoon. Näiden osalta lupa tulee voimaan valitusajan jälkeen edellyttäen, että päätöksestä ei ole valitettu. Muilta osin lupa myönnetään maanomistajan suostumuksena.

Lupa-alueille ei ole asetettu liikkumisrajoituksia, minkä vuoksi alueilla on mahdollista tehdä tavanomaista suunnittelu- ja valvontatyötä ilman erillistä viranomaislupaa Metsähallitukselta.

Lupa koskee Turun kaupungin ympäristönsuojelun vieraslajitiimiä sekä ympäristönsuojelun nimeämiä henkilöitä, jotka osallistuvat vieraslajien torjuntaan luvassa mainituilla alueilla. Luvan yhteyshenkilöt vastaavat siitä, että torjuntatöihin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.

Lupa myönnetään seuraavasti:

Alkaa: 01.05.2025

Päätyy: 31.12.2030

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitus aika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Luvalla vähennetään vieraslajien esiintymistä valtion luonnonsuojelu- sekä suojeluun varatuilla alueilla Turun kaupungissa. Metsähallitus katsoo, että toimenpiteet parantavat luonnonsuojelualueiden tai suojeluun varattujen alueiden luonnontilaa, vähentävät vieraslajien vaikutusta alueisiin sekä estävät vieraslajien leviämistä. Luvalla vähennettävät lajit kuuluvat laissa (1709/2015) tarkoitettuihin, haitallisiin vieraslajeihin tai ne on arvioitu Suomen kansallisessa vieraslajistrategiassa (MMM 2012) haitallisiin vieraslajeihin.

Lupaan kuuluvista luonnonsuojelualueista Muhkurin ja Linnavuoren lehtojensuojelualueet on perustettu asetuksella VnA 503/1992, Friskalanlahden luonnonsuojelualue asetuksella YmA 215/2014 ja Kurjenrahkan kansallispuisto lailla 1295/1997. Alueille ei ole asetettu liikkumisrajoituksia. Kulhonrannan aluetta ei ole perustettu lakisääteiseksi luonnonsuojelualueeksi.

Muhkurin ja Linnavuoren lehtojensuojelualueille lupa vieraslajien vähentämiseen myönnetään asetuksen (VnA 503/1992) 5.1. §:n nojalla, jonka mukaan luonnonsuojelualueilla on mahdollista alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta sen viranomaisen luvalla, jonka hallinnassa alue on, vähentää kasvi- tai eläinlajin yksilöiden lukumäärää, jos laji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi.

Friskalanlahden luonnonsuojelualueen ja Kurjenrahkan kansallispuiston rauhoitusmääräykset perustuvat asetuksen (YmA 215/2014) 3 § ja lain (1295/1997) 3 § nojalla luonnonsuojelulain (LSL, 9/2023) 49-51 §:in. Luonnonsuojelulain 50.3 § mukaan alueilla saa torjua tai poistaa kasvilajeja, jotka ovat laissa 1709/2015 tarkoitettuja haitallisia vieraslajeja. Luonnonsuojelulain 51.1 §:n (kohta 2) mukaisesti alueilla on alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla mahdollista vähentää muidenkin kuin LSL 50.3 § tarkoitettujen kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos ne ovat liian runsaslukuisia tai muutoin vahingollisia.

Luvansaaja (Turun kaupungin ympäristötoimi) toteuttaa vieraslajien torjuntaa säännöllisesti Turun kaupungin alueella. Ympäristötoimen henkilökunta tuntee alueiden ominaispiirteet sekä torjunnan kohteena olevat lajit. Vieraslajien hävittäminen toteutetaan mekaanisia menetelmiä (poiminta, kitkeminen jne.) käyttäen ja toimenpiteet kohdennetaan ainoastaan torjunnan kohteena oleviin yksilöihin tai kasvustoihin. Metsähallitus katsoo, ettei vieraslajien torjunta luvan ehtojen mukaan toteutettuna vaaranna luonnonsuojelualueiden suojeluperusteena olevia luontoarvoja. Pitkällä aikavälillä toimenpiteet parantavat alueiden luonnontilaa vähentämällä vieraslajien vaikutusta.

Lupa-alueet kuuluvat Kurjenrahkan (FI0200084, SAC) ja Rauvolanlahden (FI0200060, SAC/SPA) Natura-alueisiin. Metsähallitus katsoo, ettei luvan ehtojen mukainen toiminta ja vieraslajien hävittäminen merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteena olevia luonnonarvoja.

Lupaehdot

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa-alueilla tehtävistä torjuntatoimenpiteistä tulee ilmoittaa ennen niiden toteuttamista sähköpostitse luvan käsittelijälle (xxxx@metso.fi).

Lupa koskee ainoastaan luvassa määriteltyjen lajien ja niiden esiintymien torjuntaa. Muu kasvillisuuden muokkaus tai raivaaminen on kielletty.

Vieraslajien esiintymiä on sallittua torjua mekaanisesti mm. poimimalla, käsin repimällä, peittämällä, oksasaksilla tai tarpeen vaatiessa lapiolla. Mahdolliset kuopat tulee peittää huolellisesti. Espanjansiruetanan osalta poimittavat yksilöt tulee lopettaa asianmukaisesti. Luvan saaja vastaa torjuttujen yksilöiden sekä kasvustojen asianmukaisesta hävittämisestä. Torjunta-aineiden ym. kemikaalien käyttö on kielletty ilman erillistä, kirjallista lupaa Metsähallitukselta.

Kulhonrannan, Friskalanlahden ja Kurjenrahkan lupa-alueet sijoittuvat linnuston kannalta merkittäville alueille. Alueilla toimittaessa tulee toimenpiteet suunnitella siten, ettei aiheuteta merkittävää häiriötä pesivälle tai levähtävälle linnustolle. Mahdolliset torjuntatoimenpiteet tulee vesi- ja kosteikkolinnuston pesimäalueilla ajoittaa lintujen pesimäkauden ulkopuolelle.

Luvan saaja vastaa toimenpiteiden edellyttämien lupien hankkimisesta ja tarvittavien ilmoitusten teosta muille viranomaisille. Jos vieraslajien torjunta valtion kiinteistöillä edellyttää poikkeamista Friskalanlahden (YSA204723) tai Kulhon (YSA022291) yksityisten luonnonsuojelualueiden liikkumisrajoituksista, vastaa luvansaaja lupien hakemisesta Varsinais-Suomen ELY-keskukselta.

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvan nojalla harjoitetusta toiminnasta ja havainnoista tulee raportoida Metsähallitukselle kirjallisesti vuosittain seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Raportti lajilistoineen toimitetaan Metsähallituksen kirjaamoon (kirjaamo@metsa.fi) tämän luvan asianumero (MH 2174/2025) mainiten.

Raportoinnissa tulee ilmoittaa (kartta- tai koordinaattimuodossa) eri alueilla tehty torjuntatoimet sekä alueilla mahdollisesti tehty havainnot vieraslajeista. Metsähallitus tallentaa tiedot LajiGIS-järjestelmään, josta ne siirtyvät edelleen Lajitietokeskukseen. Mikäli hakija toimittaa havaintotiedot itse Lajitietokeskukseen, tulee tästä ilmoittaa raportoinnin yhteydessä.

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Luonnonsuojelulaki (9/2023): 50, 51, 52, 70, 74, 77, 78 §
Laki Kurjenrahkan kansallispuistosta (1295/1997): 3 §

Asetus lehtojensuojelualueista (503/1992): 5 §
Ympäristöministeriön asetus luonnonsuojelualueiden perustamisesta Varsinais-Suomen maakuntaan (215/2014): 3 §
Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015): 4 §
Valtioneuvoston asetus vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (704/2019): 1 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5, 21 ja 24 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 (96/2024): 2 §

Kurjenrahkan kansallispuiston järjestyssääntö (Metsähallituksen päätös 169/623/2010, annettu Vantaalla 28.6.2010)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Turun hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Ratkaisija

Liitteet:

- Liite 1. Lupahakemus (poistettu)
- Liite 2. Valitusosoitus
- Liite 3. Lupaan kuuluvat alueet

Tiedoksi:

Metsähallitus
Turun kaupunki
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri

Liite 2. Valitusosoitus.

1. VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21 §, luonnonsuojelulaki 134 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden osoite

Turun hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2–4, 20101 Turku

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Faksi: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao(at)oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42410

Liite 3. Lupaan kuuluvat alueet

Poikkeamislupa 130027

